Dinas a Sir Abertawe

Cofnodion Cyfarfod Y Cyngor

O bell drwy Microsoft Teams

Dydd Iau, 29 Gorffennaf 2021 am 5.00 pm

Yn Bresennol: Y Cynghorydd D W W Thomas (Cadeirydd) oedd yn llywyddu

Y Cynghorydd(wyr)	**Y Cynghorydd(wyr)**	**Y Cynghorydd(wyr)**
C Anderson	C A Holley	P M Matthews
P M Black	B Hopkins	C L Philpott
J E Burtonshaw	D H Hopkins	S Pritchard
M C Child	L James	A Pugh
J P Curtice	O G James	J A Raynor
N J Davies	J W Jones	C Richards
P Downing	L R Jones	K M Roberts
C R Doyle	M H Jones	B J Rowlands
M Durke	P K Jones	M Sherwood
C R Evans	S M Jones	R V Smith
V M Evans	E J King	A H Stevens
W Evans	E T Kirchner	R C Stewart
E W Fitzgerald	M A Langstone	G J Tanner
R Francis-Davies	H Lawson	L G Thomas
L S Gibbard	A S Lewis	W G Thomas
F M Gordon	M B Lewis	L J Tyler-Lloyd
K M Griffiths	R D Lewis	G D Walker
J A Hale	W G Lewis	L V Walton
D W Helliwell	C E Lloyd	T M White
T J Hennegan	P Lloyd	

Swyddog(ion)

Huw Evans	Pennaeth y Gwasanaethau Democrataidd
Adam Hill	Dirprwy Brif Weithredwr/Cyfarwyddwr Adnoddau
Tracey Meredith	Prif Swyddog Cyfreithiol
Phil Roberts	Prif Weithredwr
Ben Smith	Prif Swyddog Cyllid / Swyddog Adran 151
Jeremy Parkhouse	Swyddog Gwasanaethau Democrataidd
Martin Nicholls	Cyfarwyddwr Lleoedd

Ymddiheuriadau am absenoldeb

Y Cynghorydd(wyr): A M Day, S J Gallagher, P R Hood-Williams, M Jones, P N May, H M Morris, D Phillips, D G Sullivan a/ac M Thomas

23. Datgeliadau o fuddiannau personol a rhagfarnol.

Rhoddodd y Prif Swyddog Cyfreithiol gyngor ynghylch y buddiannau personol a rhagfarnol posib y gallai fod gan gynghorwyr a swyddogion ar eitemau ar yr agenda.

Atgoffodd Pennaeth y Gwasanaethau Democrataidd gynghorwyr a swyddogion y dylid llenwi'r daflen "Datgeliadau o fuddiannau personol a rhagfarnol" dim ond os oes gan y cynghorydd/swyddog gysylltiad i'w ddatgan. Nid oes angen dychwelyd ffurflenni os nad oes unrhyw beth i'w ddatgan. Hysbyswyd cynghorwyr a swyddogion hefyd y dylid datgan unrhyw fudd ar lafar ac yn ysgrifenedig ar y daflen.

Yn unol â darpariaethau'r Côd Ymddygiad a fabwysiadwyd gan Ddinas a Sir Abertawe, datganwyd y buddiannau canlynol:

1) Datganodd y Cynghorwyr C Anderson, N J Davies, O G James, E J King, E T Kirchner a P M Matthews gysylltiad personol â Chofnod 33 "Hysbysiad o Gynnig – Credyd Cynhwysol".

24. Cofnodion.

Penderfynwyd cymeradwyo'r cofnodion canlynol a'u llofnodi fel cofnod cywir:

1) Cyfarfod Cyffredin y cyngor a gynhaliwyd ar 1 Gorffennaf 2021 yn amodol ar Gofnod 13, "Cyhoeddiadau'r Aelod Llywyddol" – 2) Anrhydeddau Pen-blwydd y Frenhines "yn cael eu diwygio fel a ganlyn:

   - David John Lloyd BEM – Gwasanaethau Gwirfoddol (Sylfaenydd Second Chance).

25. Ymatebion ysgrifenedig i gwestiynau a ofynnwyd yng Nghyfarfod Cyffredinol Diwethaf y Cyngor.

Cyflwynodd y Prif Swyddog Cyfreithiol adroddiad gwybodaeth a oedd yn nodi'r ymatebion ysgrifenedig i gwestiynau a ofynnwyd yn y cyfarfod cyffredin diwethaf o'r cyngor.

26. Cyhoeddiadau'r Aelod Llywyddol.

1) Rheolau Gweithdrefn y Cyngor (Cyfansoddiad y Cyngor Rhan 4.1)

Cyhoeddodd yr Aelod Llywyddol fod Rheolau Gweithdrefn y Cyngor yn nodi y dylid rhoi 5 niwrnod gwaith clir i gyhoeddi'r Wŷs ac unrhyw Adroddiadau ar gyfer cyfarfodydd y cyngor. Fodd bynnag, mewn amgylchiadau eithriadol gellir hepgor y rheol 5 niwrnod gwaith clir ar yr amod bod cytundeb ysgrifenedig ymlaen llaw gan yr Aelod Llywyddol, y Swyddog Monitro, Pennaeth y Gwasanaethau Democrataidd ac Arweinydd y Cyngor.

Roedd yr Aelod Llywyddol yn ymwybodol bod rhai unigolion wedi cael trafferth cael mynediad at wefan y cyngor ddoe (28 Gorffennaf 2021) ac felly roedd wedi cael y cytundeb ysgrifenedig i hepgor y rheol 5 niwrnod.

Sylwer: O dan y ddeddfwriaeth, dim ond 3 diwrnod gwaith clir sydd eu hangen. Fodd bynnag, mae'r cyngor bob amser yn ceisio gwella ar hynny ac mae wedi rhoi 4 diwrnod gwaith clir o rybudd.

2) Gwobrau Cyflawniad y Municipal Journal 2021.

Dywedodd yr Aelod Llywyddol fod y cyngor wedi'i enwebu fel un a gyrhaeddodd y rownd derfynol mewn dau gategori, y Fenter Tai Cymdeithasol Orau a Thîm Gwasanaeth Gorau'r Cyngor. Cyhoeddir yr enillwyr ar 17 Medi 2021 yn Llundain.

a) Y Fenter Tai Cymdeithasol Orau ar gyfer y datblygiadau yn Ffordd Parc yr Helyg a Colliers Way

Mae Cyngor Abertawe wedi cwblhau dau gynllun adeiladu newydd yn ddiweddar. Mae'r cartrefi wedi'u hadeiladu i Safon Abertawe ac yn cyfuno technolegau arloesol i helpu i gadw biliau ynni mor isel â phosib. Mae gan bob un o'r cartrefi hyn Bympiau Gwres o'r Ddaear (GSHPs), toeon solar PV, storfeydd batri a Systemau Adfer Gwres drwy Awyru Mecanyddol (MVHR), a byddant yn gallu storio a defnyddio’u hynni eu hunain.

Mae'r 34 o gartrefi newydd ar draws dau safle’n cynnwys cymysgedd o fflatiau 1 ystafell wely, a chartrefi 2, 3 a 4 ystafell wely. Mae gan yr holl fflatiau eu mynedfeydd preifat eu hunain ac mae gan bob cartref ardd gefn breifat.

b) Tîm Gwasanaeth Gorau'r Cyngor ar gyfer Darparu Rhagor o Gartrefi

Mae'r enwebiad terfynol yn dangos cyflawniadau'r strategaeth Darparu Rhagor o Gartrefi hyd heddiw, gan gynnwys Bryn House, ac fel a nodwyd yn adolygiad comisiynu 2016, yn argymell canlyniadau cyflawniadau mewnol presennol wedi'u trawsnewid, a gymeradwywyd gan y cyngor. Fe'i gweithredwyd ym mis Medi 2016 gydag amcan clir o feithrin sgiliau mewnol i gyflawni'r strategaeth Rhagor o Gartrefi, cefnogi newid yn yr hinsawdd, mynd i'r afael â thlodi tanwydd a hybu mesurau effeithlonrwydd ynni economaidd mewn tai cymdeithasol.

Llongyfarchodd bawb a fu'n rhan o hyn.

3) Diwygiadau/Cywiriadau i Wŷs y Cyngor

Cyfeiriodd yr Aelod Llywyddol at y cywiriad / diwygiadau y mae angen eu gwneud i Wŷs y Cyngor.

i) Eitem 11 "Cwestiynau Cynghorwyr" – Cwestiynau 5 a 6.
Atgoffodd yr Aelod Llywyddol bawb fod ymatebion diwygiedig wedi'u dosbarthu mewn perthynas â Chwestiynau Cynghorwyr 5 a 6.

27. Cyhoeddiadau Arweinydd y Cyngor.

1) Teithio am Ddim ar Fysus yn Ninas a Sir Abertawe

Dywedodd Arweinydd y Cyngor y byddai'r awdurdod yn ariannu teithio am ddim ar fysus o fewn Dinas a Sir Abertawe o 30 Gorffennaf 2021 drwy gydol gwyliau'r haf. Byddai hyn yn hwb i deuluoedd, twristiaeth a busnes.

Nodyn: Gofynnodd y Cynghorydd P M Black am gost hyn. Dywedodd Arweinydd y Cyngor y byddai'r gost yn cael ei datgan ar ôl ei chyfrifo.

2) Dileu Ffïoedd Chwaraeon

Cyfeiriodd Arweinydd y Cyngor at y cyhoeddiad diweddar mewn perthynas â dileu ffïoedd chwaraeon a godir gan y cyngor. Dywedodd ei fod yn ymwybodol nad oedd y cyhoeddiad hwnnw'n mynd i'r afael â'r rheini â chytundeb prydles. Bwriedir gwneud cyhoeddiad yn fuan gyda'r nod o fynd i'r afael â'r anghysondeb hwnnw.

3) Adolygiad Mayhill

Cyfeiriodd Arweinydd y Cyngor at yr Adolygiad Annibynnol o’r aflonyddwch diweddar yn Mayhill. Fel rhan o'i gylch gwaith mae angen ceisio mynd i'r afael â'r cwestiynau a ofynnwyd gan y gymuned. Byddai'r adolygiad yn cael ei arwain gan yr Athro Elwyn Evans (Prifysgol Abertawe) a'i gefnogi gan Jack Straw a Martin Jones.

4) Phil Roberts (Prif Weithredwr)

Cyfeiriodd Arweinydd y Cyngor at y cyhoeddiad diweddar gan Phil Roberts y byddai'n ymddeol ar ddiwedd tymor presennol y cyngor. Dywedodd y byddai teyrnged lawn yn cael ei gwneud yn nes at y cyfnod hwnnw; fodd bynnag, roedd am nodi'r cyfraniad aruthrol y mae Phil Roberts wedi'i wneud i Ddinas a Sir Abertawe a'r awdurdodau blaenorol.

5) Ymddygiad Annerbyniol ger Cartref Prif Weinidog Cymru

Condemniodd Arweinydd y Cyngor, ynghyd â'r holl Arweinwyr Grwpiau Gwleidyddol, y golygfeydd a'r protestiadau diweddar y tu allan i gartref preifat Prif Weinidog Cymru.

Dywedodd y byddai'n ysgrifennu at Brif Weinidog Cymru i feirniadu’r ymddygiad annerbyniol a chynnig cefnogaeth i Brif Weinidog Cymru. Nododd Arweinwyr y Grwpiau Gwleidyddol y byddent hefyd yn llofnodi'r llythyr hwnnw.

28. Cwestiynau gan y Cyhoedd.

Ni ofynnwyd unrhyw gwestiynau.

29. Amrywiaeth mewn Democratiaeth.

Cyflwynodd Arweinydd y Cyngor ac Aelod y Cabinet dros Gefnogi Cymunedau adroddiad ar y cyd a oedd yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am waith Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru (CLlLC) a'r Gweithgor Trawsbleidiol a sefydlwyd i edrych ar Amrywiaeth mewn Democratiaeth Leol.

Penderfynwyd ar y canlynol:

1) Bydd y cyngor yn ymrwymo i ddod yn Gyngor Amrywiol i:

   i) Ddarparu ymrwymiad clir a chyhoeddus i wella amrywiaeth;
   ii) Dangos diwylliant agored a chroesawgar i bawb;
   iii) Ystyried darwahanu amserau cyfarfodydd y cyngor a chytuno ar gyfnodau o doriadau i gefnogi Cynghorwyr gydag ymrwymiadau eraill; a
   iv) Nodi cynllun gweithredu o weithgarwch cyn Etholiadau Llywodraeth Leol 2022.

2) Y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd fydd yn gyfrifol am gynnal adolygiad o'r Rhaglen Amrywiaeth mewn Democratiaeth.

3) Deuir ag adroddiad yn ôl i'r cyngor gyda Chynllun Gweithredu a fydd yn nodi sut y gall y cyngor gefnogi'r Rhaglen Amrywiaeth mewn Democratiaeth.

30. Newidiadau i'r Cyfansoddiad - Y Cylch Gorchwyl Diweddaraf ar gyfer y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio.

Cyflwynodd y Dirprwy Brif Weithredwr adroddiad a argymhellwyd i'r cyngor gan y Gweithgor Cyfansoddiad. Argymhellodd yr adroddiad newidiadau i Gylch Gorchwyl y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio o ganlyniad i Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 a Chanllaw CIPFA, "Canllawiau Ymarferol Pwyllgorau Archwilio ar gyfer Awdurdodau Lleol a'r Heddlu (rhifyn 2018)."

Penderfynwyd cymeradwyo cylch gorchwyl diwygiedig y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio fel yr amlinellir yn yr adroddiad.

31. Newidiadau i'r Cyfansoddiad - Pwyllgor Cronfa Bensiwn.

Cyflwynodd yr Aelod Llywyddol, y Swyddog Monitro a Phennaeth y Gwasanaethau Democrataidd adroddiad a argymhellwyd i'r cyngor gan y Gweithgor Cyfansoddiad. Argymhellodd yr adroddiad newidiadau i Gylch Gorchwyl Pwyllgor y Gronfa Bensiwn.

Penderfynwyd dileu'r nodyn canlynol yng nghylch gorchwyl presennol Pwyllgor y Gronfa Bensiwn:

"Bydd Pwyllgor y Gronfa Bensiwn yn cael ei Gadeirio gan yr Aelod Cabinet sy'n gyfrifol am Gyllid".

32. Cwestiynau gan y Cynghorwyr.

1) ‘Cwestiynau Atodol’ Rhan A

Cyflwynwyd saith (7) 'Cwestiwn Atodol' Rhan A. Ymatebodd Aelod(au) perthnasol y Cabinet ar ffurf atebion ysgrifenedig a gynhwyswyd yng Ngwŷs y Cyngor.

Nid oedd angen ymateb ysgrifenedig ar y cwestiynau atodol.

Sylwer: Roedd ymateb diwygiedig i Gwestiynau 5 a 6 wedi'i ddosbarthu cyn y Cyfarfod.

2) ‘Cwestiynau nad oes angen Cwestiynau Atodol ar eu cyfer' Rhan B

Cyflwynwyd tri (3) 'chwestiwn nad oedd angen cwestiynau atodol' ar eu cyfer Rhan B.

33. Hysbysiad o Gynnig - Credyd Cynhwysol.

Fe'i cynigiwyd gan y Cynghorydd R C Stewart a'i eilio gan y Cynghorydd L S Gibbard.

"Mae'r cyngor hwn yn condemnio'r penderfyniad creulon a sbeitlyd gan lywodraeth Dorïaidd y DU i dorri taliadau Credyd Cynhwysol £20 yr wythnos (neu £1040 y flwyddyn) i filiynau o bobl ledled Cymru a'r DU.

Gallai'r toriad hwn olygu fod miloedd o breswylwyr Abertawe'n wynebu toriad sylweddol i'w hincwm, a gall gael gwared ar gannoedd o filoedd o bunnoedd o'r economi leol. Bydd ei effeithiau'n drychinebus ar aelwydydd incwm isel.

Rydym yn galw ar Arweinydd y Cyngor (ac unrhyw arweinwyr Grwpiau Gwleidyddol sy'n barod i lofnodi) i ysgrifennu llythyr yn nodi'n gwrthwynebiad cryf i'r toriad credyd cynhwysol arfaethedig; i dynnu sylw at yr effeithiau ar breswylwyr a theuluoedd Abertawe; ac annog Llywodraeth Dorïaidd y DU yn y ffordd gryfaf bosib i wrthdroi'r toriad a chadw'r £20 yr wythnos."

Yn dilyn dadl, ac yn unol â Rheol 30 Gweithdrefn y Cyngor, gofynnwyd am "Bleidlais" gofnodedig. Cofnodwyd y bleidlais ar y newid fel a ganlyn:

O blaid (53 o Gynghorwyr)		
Y Cynghorwyr	**Y Cynghorwyr**	**Y Cynghorwyr**
C Anderson	T J Hennegan	P M Matthews
P M Black	C A Holley	C L Philpott
J E Burtonshaw	B Hopkins	S Pritchard
M C Child	D H Hopkins	A Pugh
J P Curtice	O G James	J A Raynor
N J Davies	L James	C Richards
P Downing	J W Jones	K M Roberts

C R Doyle	M H Jones	M Sherwood
M Durke	P Jones	R V Smith
C R Evans	S M Jones	A H Stevens
V M Evans	E J King	R C Stewart
W Evans	E T Kirchner	G J Tanner
E W Fitzgerald	H Lawson	D W W Thomas
R Francis-Davies	A S Lewis	L G Thomas
L S Gibbard	M B Lewis	G D Walker
F M Gordon	W G Lewis	L V Walton
K M Griffiths	C E Lloyd	T M White
J A Hale	P Lloyd	-

Yn erbyn (0 cynghorydd)		
Y Cynghorwyr	**Y Cynghorwyr**	**Y Cynghorwyr**
-	-	-

Ymatal (5 Cynghorwr)		
Y Cynghorwyr	**Y Cynghorwyr**	**Y Cynghorwyr**
D W Helliwell	M A Langstone	W G Thomas
L R Jones	B J Rowlands	-

Penderfynwyd cymeradwyo'r Hysbysiad o Gynnig a amlinellir uchod.

Daeth y cyfarfod I ben am 6.18 pm

Cadeirydd